

(กสม. แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 22/2566)

กสม. เผย สตช. แก้ไขระเบียบคัดแยกทะเบียนประวัติอาชญากรคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา ผู้พันโทและเยาวชนแล้ว
- ประธาน สปสช. จ่ายเงินเยียวยากรณีกล่าวอ้างว่าแพทย์ รพ.นครพนมวินิจฉัยโรคผิดพลาด
เป็นเหตุให้ผู้ป่วยเสียชีวิต

วันที่ 16 มิถุนายน 2566 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช และนายสันต์ ภัยหลีกส์ แลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ครั้งที่ 22/2566 โดยมีวาระสำคัญดังนี้

1. กสม. เผย สตช. แก้ไขระเบียบคัดแยกทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหา ผู้พันโท และเยาวชนตามข้อเสนอแนะ กสม. แล้ว

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า สืบเนื่องจาก คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ติดตามสถานการณ์และตรวจสอบเรื่องร้องเรียนกรณีการจัดเก็บ ทะเบียนประวัติอาชญากรและการเปิดเผยประวัติที่ส่งผลกระทบต่อด้านสิทธิมนุษยชน เช่น กระทบต่อเสรีภาพ ในการประกอบอาชีพ กรณีหน่วยงานปฏิเสธไม่รับเข้าทำงานหรือกรณีนายจ้างนำประวัติอาชญากรของผู้ที่ เคยถูกดำเนินคดีอาญาในขณะที่ยังเป็นเยาวชนมาประกอบการพิจารณารับเข้าทำงาน ปัญหาฐานข้อมูล ทะเบียนประวัติอาชญากรไม่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งปัญหาบุคคลผู้ได้รับประโยชน์ตามกฎหมาย ว่าด้วยการล้างมลทินแล้วแต่ยังคงมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติอาชญากร กสม. จึงได้มีข้อเสนอแนะไปยัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2564 ให้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ สตช. ว่าด้วย ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ โดยเสนอให้แยกประเภทบัญชี เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 บัญชีประวัติผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งคดีอยู่ระหว่างพิจารณา และประเภทที่ 2 บัญชีบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด เพื่อแก้ไขปัญหาคือผลกระทบต่อด้านสิทธิมนุษยชนและ ให้สอดคล้องตามหลักสันนิษฐานว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of innocence) ทั้งยังมีข้อเสนอ ให้ สตช. บันทึกข้อมูลการล้างมลทินไว้ในทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นการเพิ่มเติมด้วย

ภายหลังจาก กสม. มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ สตช. ดังกล่าว กองทะเบียนประวัติ อาชญากร สตช. ได้จัดทำ "โครงการลบล้างประวัติ ล้างความผิด คืนชีวิตให้ประชาชน" เพื่อติดตาม กำกับ เกี่ยวกับการแจ้งผลการดำเนินคดีถึงที่สุด การคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือและรายการประวัติหรือ บัญชีประวัติออกจากสารบบ โดยผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือนตุลาคม 2565 – มีนาคม 2566 สามารถลบ ประวัติอาชญากรของผู้ที่พันโทได้กว่า 2.6 ล้านรายการ หรือร้อยละ 20.15 ของทะเบียนประวัติอาชญากรที่ จัดเก็บไว้ทั้งหมดประมาณ 16 ล้านรายการ

ล่าสุด สตช. ได้มีหนังสือลงวันที่ 6 มิถุนายน 2566 แจ้งมายัง กสม. ว่า ขณะนี้ได้แก้ไขปรับปรุง ระเบียบ สตช. ว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. 2566

เสร็จแล้ว โดยระเบียบฉบับใหม่ลงวันที่ 27 เมษายน 2566 มีผลบังคับใช้ 30 วัน นับแต่วันประกาศเป็นต้นไป ซึ่งหลักการของการปรับปรุงแก้ไขเป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. เพื่อให้การจัดเก็บทะเบียนประวัติสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน โดย สตช. ได้ปรับปรุงเนื้อหาเรื่องการคัดแยกและถอนประวัติการกระทำ ความผิดอาญา และการกำหนดทะเบียนในการจัดเก็บประวัติในฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ทะเบียน สรุปได้ดังนี้

(1) **ทะเบียนประวัติผู้ต้องหา** หมายความว่า บัญชีข้อมูลของบุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด ที่เป็นคดีอาญา แต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล หรือฟ้องต่อศาลแล้วแต่คดียังไม่ถึงที่สุด โดยห้ามมิให้เปิดเผยทะเบียนประวัติผู้ต้องหา ไม่ว่าจะได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหาหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เพื่อประโยชน์ภายใน สตช. ในภารกิจคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชน เพื่อใช้ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สืบสวน สอบสวน การรักษาความปลอดภัยของทางราชการ และการพิจารณาในกระบวนการยุติธรรม และในกรณีที่มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหน่วยงานใดต้องการประวัติผู้ต้องหา เพื่อการรักษา ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ประโยชน์สาธารณะ หรือประโยชน์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชน ให้เป็นอำนาจพิจารณาของคณะกรรมการทะเบียนประวัติผู้ต้องหา ทะเบียนประวัติอาชญากรและทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดที่มีโชอาชญากร

(2) **ทะเบียนประวัติอาชญากร** หมายความว่า บัญชีข้อมูลของบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดในคดีอาญา โดยต้องคำพิพากษาลงโทษจำคุกเกินกว่า 1 เดือน โดยไม่รอการลงโทษ ยกเว้นเป็นผู้กระทำความผิดโดยประมาทเป็นทะเบียนที่เปิดเผยได้

(3) **ทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดที่มีโชอาชญากร** หมายความว่า บัญชีข้อมูลของบุคคลที่ศาลมี คำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดในคดีอาญาโดยศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือศาล พิพากษาลงโทษจำคุกแต่รอการลงโทษไว้ หรือรอการกำหนดโทษ หรือลงโทษกักขัง หรือลงโทษปรับสถานเดียว รวมถึงเป็นผู้กระทำความผิดโดยประมาท โดยไม่ให้เปิดเผยต่อบุคคลภายนอก เว้นแต่จะเป็นการให้ข้อมูลกับ หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยของ ประชาชน ในกรณีของการกระทำความผิดซ้ำจากการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับความปลอดภัยสาธารณะ หรือกรณีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้เป็นดุลยพินิจของผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

นอกจากนี้ ระเบียบฉบับนี้ยังกำหนดให้มีการคัดแยกและถอนประวัติให้กับบุคคลที่มีประวัติจัดเก็บ ไว้ที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น แผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของบุคคลในคดีที่มีคำสั่ง เด็ดขาดไม่ฟ้องหรือคดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษายกฟ้อง บุคคลที่มีกฎหมายบัญญัติในภายหลังว่าการกระทำ นั้น ๆ ไม่เป็นความผิดอีกต่อไป ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ผู้ได้รับการนิรโทษกรรม ผู้ได้รับการอภัยโทษหรือได้รับประโยชน์จากกฎหมายล้างมลทินเมื่อพ้นระยะเวลา

5 ปี นับแต่วันที่ได้รับการอภัยโทษหรือมีกฎหมายล้างมลทิน ผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดในคดีอาญาและไม่ได้กระทำความผิดซ้ำอีกเมื่อพ้นระยะเวลา 20 ปี ผู้กระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน ตามมาตรา 84 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือของบุคคลที่ไม่ได้นำตัวมาดำเนินคดีจนขาดอายุความเป็นต้น

ด้วยหลักเกณฑ์ข้างต้นตามระเบียบฯ ฉบับใหม่ของ สตช. จะส่งผลให้สามารถคัดแยกทะเบียนประวัติบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา (ศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุด) ออกจากทะเบียนประวัติอาชญากรได้เป็นจำนวนถึง 13 ล้านรายการ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากข้อเสนอต่อ สตช. แล้ว ที่ผ่านมา กสม. ยังมีข้อเสนอให้กระทรวงยุติธรรมเร่งรัดการพิจารณาเสนอร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. เพื่อเป็นกฎหมายกลางในการกำหนดรูปแบบศูนย์กลางข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร โดยเพิ่มหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการไม่เปิดเผยประวัติผู้ได้รับประโยชน์จากการล้างมลทิน การลบประวัติอาชญากรออกหากเจ้าของประวัติไม่ได้กระทำความผิดซ้ำหลังจากพ้นโทษ 5 ปี ซึ่งขณะนี้ กระทรวงยุติธรรมอยู่ระหว่างการดำเนินการ

“ที่ผ่านมา กสม. ได้รับทราบปัญหาของผู้พ้นโทษจำนวนมากที่ไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ดังเดิม โดยเฉพาะการขาดโอกาสหรือพบอุปสรรคในการเข้าทำงานในองค์กรต่าง ๆ เนื่องจากยังมีประวัติอาชญากรติดตัวอยู่และผู้อื่นสามารถล่วงรู้ได้ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้พวกเขาต้องหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำหรือประกอบอาชีพที่ไม่สุจริต กสม. จึงขอขอบคุณ สตช. ที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. แก้ไขปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจัดเก็บประวัติอาชญากร โดยการคัดแยกและทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้พ้นโทษและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดให้ได้กลับมามีโอกาสที่ดีในชีวิตอีกครั้ง” นางสาวปติกาญจน์ กล่าว

2. กสม. ประสานการคุ้มครองกรณีกล่าวอ้างว่าแพทย์โรงพยาบาลนครพนมวินิจฉัยโรคผิดพลาด เป็นเหตุให้ผู้ป่วยเสียชีวิต ล่าสุด สบสช. จ่ายเงินเยียวยาแล้ว

นายวสันต์ ภัยหลิกดิ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เปิดเผยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้ร้องรายหนึ่งเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2565 ระบุว่า เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2565 ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ปกครอง ได้พาเด็กชายอายุ 7 ปี ซึ่งมีอาการไข้และอาเจียนเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนครพนม (ผู้ถูกร้อง) โดยแพทย์แจ้งผลการตรวจว่ามีอาการตับอักเสบแต่ไม่รุนแรง จากนั้นแพทย์ได้นำตัวเด็กไปเอกซเรย์และส่งตัวเข้าห้องดูแลผู้ป่วยหนักเด็ก และแจ้งเพิ่มเติมว่ามีอาการไตอักเสบและกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบจึงต้องให้ยา ต่อมาเด็กมีอาการกระวนกระวายและช็อก แพทย์ได้พยายามกู้ชีพแต่ไม่ตอบสนองและเสียชีวิตในเวลาต่อมา โดยระบุสาเหตุการเสียชีวิตว่ามีภาวะตับและไตอักเสบรุนแรง ประกอบกับกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบร่วมด้วย ผู้ปกครองจึงได้มีหนังสือขอให้โรงพยาบาลนครพนม ชี้แจง

ข้อเท็จจริง ซึ่งโรงพยาบาลชี้แจงว่า เด็กเสียชีวิตเนื่องจากภาวะตับและกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัส Coxsackie B5 แม้จะพบได้น้อย แต่มีอาการรุนแรงและมีโอกาสทำให้เสียชีวิต ซึ่งอาการแรกเริ่มอาจคล้ายกับการเจ็บป่วยอื่น ๆ ทำให้ยากต่อการวินิจฉัยรักษา ผู้ปกครองเห็นว่า เป็นการวินิจฉัยโรคผิดพลาดและเด็กไม่ได้รับการรักษาอย่างทันที่ ซึ่งเป็นเหตุให้เด็กเสียชีวิต จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขจากรัฐ จึงรับไว้เป็นคำร้อง และได้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ไปยังสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เมื่อเดือนมกราคม 2566 เพื่อขอให้ตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือผู้ร้องตามหน้าที่และอำนาจ ต่อมาเดือนกุมภาพันธ์ 2566 สปสช. ได้ชี้แจงข้อเท็จจริงสรุปว่า ได้ประสานไปยังผู้ปกครองของเด็ก เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดการเรื่องร้องเรียนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้ทราบแล้ว และได้ประสานไปยังโรงพยาบาลนครพนม เพื่อให้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงเสนอต่อคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติพิจารณาในประเด็นมาตรฐานการให้บริการสาธารณสุข นอกจากนี้ สปสช. ยังได้แนะนำให้ผู้ปกครองของเด็ก ยื่นคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้น ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 เรียบร้อยแล้ว

จากการติดตามความคืบหน้าของเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ไปยัง สปสช. เมื่อเดือนพฤษภาคม 2566 ได้รับทราบว่า ผู้ปกครองของเด็กได้ยื่นคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครพนม และเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2566 คณะอนุกรรมการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องขอรับเงินช่วยเหลือเบื้องต้นจังหวัดนครพนม มีมติให้จ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นจำนวน 320,000 บาท ต่อมา เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2566 สปสช. เขต 8 อุดรธานี ได้ส่งจ่ายเงินช่วยเหลือแล้ว สำหรับประเด็นมาตรฐานการให้บริการสาธารณสุขของโรงพยาบาลนครพนม สปสช. ได้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยจะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิประชาชนในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติพิจารณา และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ปกครองของเด็กทราบต่อไป

กสม. ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2566 ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีนี้ผู้ร้องได้รับการเยียวยาค่าเสียหายในเบื้องต้นแล้ว ขณะที่ สปสช. อยู่ระหว่างการพิจารณาเรื่องมาตรฐานการให้บริการสาธารณสุข อันถือเป็นการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อแก้ไขปัญหาแล้ว จึงมีมติเห็นชอบผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีดังกล่าว

“กรณีนี้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนผู้ได้รับความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขของหน่วยงานรัฐ มีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาตามกฎหมาย และเป็นกรณีที่ กสม. ได้ประสานการคุ้มครอง เพื่อช่วยให้สามารถคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องหรือผู้เสียหายได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น” นายวสันต์ กล่าว

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
16 มิถุนายน 2566